

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2010. gada 29. jūnijā*

Lieta C-526/08

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2008. gada 2. decembrī cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv S. Pardo Kintiljana [*S. Pardo Quintillán*], N. fon Lingens [*N. von Lingen*] un B. Smulderss [*B. Smulders*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Luksemburgas Lielhercogisti, ko pārstāv K. Šilcs [*C. Schiltz*], pārstāvis, kam palīdz P. Kinšs [*P. Kinsch*], *avocat*,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — franču.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] un E. Levits, tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents), J. Malenovskis [*J. Malenovský*], U. Lehmušs [*U. Lohmus*], A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*] un M. Bergere [*M. Berger*],

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre R. Šereša [*R. Šereš*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 2. decembra tiesas sēdi,

ņemot vērā mutvārdu apsvērumus, ko sniedza:

— Dānijas Karalistes vārdā — B. Veisa Foga [*B. Weis Fogh*], pārstāve,

— Vācijas Federatīvās Republikas vārdā — N. Vunderlihs [*N. Wunderlich*], pārstāvis,

— Grieķijas Republikas vārdā — A. Samoni-Randu [*A. Samoni-Rantou*] un S. Hala [*S. Chala*], pārstāvji,

— Francijas Republikas vārdā — Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un A. Adams [*A. Adam*], pārstāvji,

- Itālijas Republikas vārdā — Dž. Palmjēri [*G. Palmieri*], pārstāve, kurai palīdz Dž. Ajello [*D. Ajello*], *avvocato dello Stato*,

- Nīderlandes Karalistes vārdā — K. Viselsa [*C. Wissels*], pārstāve,

- Austrijas Republikas vārdā — E. Rīdls [*E. Riedl*], pārstāvis,

- Polijas Republikas vārdā — M. Jarošs [*M. Jarosz*] un K. Zaviša [*K. Zawisza*], pārstāvji,

- Somijas Republikas vārdā — A. Gimareša-Purokoski [*A. Guimaraes-Purokoski*], pārstāve,

- Zviedrijas Karalistes vārdā — A. Falka [*A. Falk*], K. Petkovska [*K. Petkovska*] un S. Juhannesone [*S. Johannesson*], pārstāves,

- Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes vārdā — S. Behzadi-Spensere [*S. Behzadi-Spencer*], pārstāve, kurai palīdz S. Lī [*S. Lee*], *barrister*,

- Eiropas Parlamenta vārdā — K. Bredlijs [*K. Bradley*] un A. Auerspergers Matičs [*A. Auersperger Matič*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2010. gada 28. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- Savā prasības pieteikumā Eiropas Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka, nepieņemot visus normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai pilnībā un pareizi izpildītu Padomes 1991. gada 12. decembra Direktīvas 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti (OV L 375, 1. lpp.), 4. un 5. pantu kopsakarā ar šīs direktīvas II pielikuma A punkta 1), 2), 5) un 6) apakšpunktu, kā arī III pielikuma 1. punkta 1) un 2) apakšpunktu, Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi šajā direktīvā paredzētos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

2 Direktīvas 91/676 1. pantā ir noteikts:

“Šīs direktīvas mērķis ir:

— samazināt ūdens piesārņojumu, ko rada vai izraisa lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti, un

— novērst turpmāku šādu piesārņojumu.”

3 Šīs direktīvas 4. pantā ir paredzēts:

“1. Nolūkā nodrošināt vispārēju līmeni visu ūdeņu aizsardzībā pret piesārņojumu, [divu] gadu laikā pēc šīs direktīvas paziņošanas dalībvalstis:

a) izveido labas lauksaimniecības prakses kodeksu vai kodeksus, ko lauksaimnieki īsteno brīvprātīgi un kur jābūt noteikumiem, kas aptver vismaz II A pielikumā minētos punktus;

b) vajadzības gadījumā izveido programmu, kur paredzēts, ka lauksaimniekiem tiek nodrošinātas mācības un informācija, kas veicina labas lauksaimniecības prakses kodeksa(-u) piemērošanu.

2. Dalībvalstis iesniedz Komisijai sīkus datus par saviem labas lauksaimniecības prakses kodeksiem, un Komisija informāciju par minētajiem kodeksiem iekļauj 11. pantā minētajā ziņojumā. Ņemot vērā saņemto informāciju, Komisija, ja tā uzskata to par vajadzīgu, var iesniegt attiecīgus priekšlikumus Padomei.”

4 Minētās direktīvas 5. pantā ir paredzēts:

“1. Divu gadu laikā pēc 3. panta 2. punktā minētās jūtīgo zonu saraksta sākotnējās pieņemšanas vai viena gada laikā pēc katras 3. panta 4. punktā minētās saraksta papildināšanas 1. pantā noteikto mērķu īstenošanai dalībvalstis izveido rīcības programmas attiecībā uz noteiktajām īpaši jūtīgajām zonām.

2. Rīcības programma var attiekties uz visām īpaši jūtīgajām zonām dalībvalsts teritorijā vai, ja dalībvalsts uzskata par vajadzīgu, dažādām īpaši jūtīgajām zonām vai to daļām var izveidot dažādas programmas.

3. Rīcības programmās ņem vērā:

a) pieejamos zinātniskos un tehniskos datus, galvenokārt par attiecīgo lauksaimnieciskās izcelsmes un citas izcelsmes slāpekļa piesārņojumu;

b) vides apstākļus attiecīgās dalībvalsts attiecīgajos reģionos.

4. Rīcības programmas īsteno četru gadu laikā pēc to izveidošanas, un tās veido šādi obligāti pasākumi:

a) III pielikumā uzskaitītie pasākumi;

b) pasākumi, ko dalībvalstis ir noteikušas labas lauksaimniecības prakses kodeksā(-os), kas izveidots(-i) saskaņā ar 4. pantu, izņemot tos, kurus aizstāj III pielikumā uzskaitītie pasākumi.

5. Bez tam saskaņā ar rīcības programmām dalībvalstis veic tādu papildu pasākumus vai pastiprinātas darbības, kādas uzskata par vajadzīgām, ja sākumā vai atbilstīgi pieredzei, kas gūta rīcības programmu īstenošanā, izrādās, ka 4. punktā minētie pasākumi nebūs pietiekami 1. pantā noteikto mērķu sasniegšanai. Izvēloties šos pasākumus vai darbības, dalībvalstis ņem vērā to efektivitāti un izmaksas attiecībā pret citiem iespējamiem aizsargpasākumiem.

6. Dalībvalstis izstrādā un īsteno piemērotas uzraudzības un kontroles programmas, lai novērtētu saskaņā ar šo pantu izveidoto rīcības programmu efektivitāti.

Dalībvalstis, kas 5. pantu piemēro visā valsts teritorijā, izraudzītajās mērījumu vietās uzrauga nitrātu saturu ūdeņos (virszemes ūdeņos un gruntsūdeņos), kas ļauj noteikt, kādā mērā ūdeņi ir piesārņoti ar lauksaimnieciskas izcelsmes nitrātiem.

7. Dalībvalstis vismaz reizi četros gados pārskata un vajadzības gadījumā groza rīcības programmas, iekļaujot papildu pasākumus, ko veic saskaņā ar 5. punktu. Par izmaiņām rīcības programmās tās informē Komisiju.”

- 5 Direktīvas 91/676 II pielikumā ar virsrakstu “Labas lauksaimniecības prakses kodekss(-i)” ir noteikts:

“A. Labas lauksaimniecības prakses kodeksā vai kodeksos, kas paredzēti tam, lai samazinātu piesārņojumu ar nitrātiem un lai ņemtu vērā apstākļus dažādos Kopienas reģionos, būtu jābūt noteikumiem, kas aptver elementus šē turpmāk, ciktāl tie ir nozīmīgi:

1) laikposmi, kad mēslojuma iestrādāšana zemē ir nepiemērota;

2) nosacījumi mēslojuma iestrādāšanai zemē stāvās nogāzēs;

[..];

- 5) kūtsmēslu glabātuvju ietilpība un konstrukcija, jo īpaši pasākumi, kas paredzēti tam, lai novērstu ūdens piesārņojumu, kas rodas, ja šķidrums, kas satur kūtsmēslus, un notekūdeņi no tādiem augu izcelsmes materiāliem kā, piemēram, skābarība izplūst un iesūcas gruntsūdeņos un virszemes ūdeņos;

- 6) metodes ķīmisko mēslošanas līdzekļu un kūtsmēslu iestrādāšanai zemē, jo īpaši tās līmenis un viendabīgums, kas ļauj uzturēt barības vielu novadišanu ūdenī pieņemamā līmenī.

[..]”

- 6) Atbilstoši šīs direktīvas III pielikumam ar virsrakstu “Pasākumi, kas jāiekļauj 5. panta 4. punkta a) apakšpunktā minētajās rīcības programmās”:

“1. Pasākumos iekļauj noteikumus attiecībā uz:

- 1) laikposmiem, kad dažu veidu mēslojuma iestrādāšana zemē ir aizliegta;

- 2) kūtsmēslu glabātuvju ietilpību; šai ietilpībai ir jāpārsniedz ietilpība, kas vajadzīga glabāšanai visilgāko laiku no periodiem, kad ir aizliegta mēslojuma iestrādāšana zemē īpaši jutīgajā zonā, ja vien kompetentajai iestādei nevar pierādīt, ka kūtsmēslu daudzums, kas pārsniedz faktisko glabātuves ietilpību, tiks aizvākts tā, [ka] netiek kaitēts videi;

[..]

2. Šie pasākumi nodrošina, ka zemē iestrādāto kūtsmēslu daudzums gadā attiecībā uz katru lauku saimniecības vai ganāmpulka vienību, ieskaitot pašus dzīvniekus, nepārsniedz noteikto daudzumu uz hektāru.

Noteiktais daudzums uz hektāru ir mēslošanas līdzekļu daudzums, kas satur 170 kg N. [..]

[..]”

Valsts tiesības

- 7 Luksemburgas Lielhercogistes 2000. gada 24. novembra Noteikumos par slāpekļa mēslojuma izmantošanu lauksaimniecībā (*Mémorial A 2000*, 2856. lpp.; turpmāk tekstā — “Luksemburgas noteikumi”) 6. pants ar virsrakstu “Aizliegumi un ierobežojumi” ir formulēts šādi:

“A. Visā teritorijā piemērojamie aizliegumi un ierobežojumi

1. Slāpekļa mēslojuma iestrādāšanu zemē ir aizliegts veikt:

— melnajā papuvē;

- daudzgadīgā papuvē;

- spontānā papuvē;

- dziļi sasalušā zemē, kuras virsslānī pirms atkušņa var notikt [mēslojuma] izplatīšanās ārpus mēslošanas teritorijas;

- ar ūdeni piesātinātā, applūdušā vai ar sniegu pārklātā zemē, it īpaši tad, ja ir pārsniegta tās absorbēšanas kapacitāte;

- mazāk nekā 50 metru attālumā no dzeramā ūdens akām, ūdensvadiem un rezervuāriem organiskā mēslojuma gadījumā un mazāk nekā 10 metru attālumā no dzeramā ūdens akām un ūdensvadiem slāpekļa minerālmēslo gadījumā;

- mazāk nekā 10 metru attālumā no ūdensceļiem un ūdenstilpnēm organiskā mēslojuma gadījumā.

Slāpekļa minerālmēslo iestrādāšana zemē ir jāveic tādā veidā, lai iestrādāšana būtu vērsta ūdens straumes krastam pretējā virzienā. Jebkāda slāpekļa minerālmēslo novadīšana ūdens straumē ir aizliegta.

2. Vircas un šķidro notekūdeņu dūņu iestrādāšana zemē laikposmā no 15. oktobra līdz 1. martam attiecībā uz nepārklātu zemi ir aizliegta.

3. Vircas un šķidro notekūdeņu dūņu iestrādāšana zemē laikposmā no 15. oktobra līdz 15. februārim cita veidā pārklātā zemē, nevis pļavās un ganībās, ir aizliegta. Pļavas un ganības, kurās organiskais mēslojums tika iestrādāts zemē laikposmā no 15. oktobra līdz 15. februārim, var tikt apstrādātas ne agrāk par tekošā gada 15. februāri.

4. Laikposmā no 1. septembra līdz 1. martam zemē iestrādājamās vircas un šķidro notekūdeņu dūņu kopējais daudzums nedrīkst pārsniegt 80 kg slāpekļa uz hektāru.

5. Vircas un šķidro notekūdeņu dūņu iestrādāšana zemē nogāzēs ir jāveic tā, lai nenotiktu izplūšana ārpus mēslošanas teritorijas, it īpaši ņemot vērā

— zemes un tās apstrādāšanas veidu;

— augu pārklājuma izvietojuma virzienu;

— klimatiskos apstākļus atbilstoši iespējamās iestrādāšanas zemē laikposmiem;

— mēslojuma veidu.

Zemesgabalos, kuru vidējais slīpums pārsniedz 8 % un kurus nesedz augi, vircas un šķidro notekūdeņu dūņu iestrādāšana zemē ir aizliegta, izņemot gadījumu, ja to absorbēšana notiek pēc iespējas īsākā termiņā un vēlākais 48 stundu laikā pēc mēslošanas.

6. Slāpekļa mēslojuma iestrādāšana zemē ir atļauta vienīgi, lai nodrošinātu augu fizioloģiskās vajadzības, rūpējoties par barības vielu zuduma ierobežošanu un ņemot vērā augsnē esošā slāpekļa pieejamību.

Viena gadā laikā vienā hektārā iestrādājamā organiskā mēslojuma daudzums nedrīkst pārsniegt 170 kg slāpekļa, izņemot proteīna kultūras un tīras pākšaugu kultūras, attiecībā uz kurām maksimālais daudzums ir 85 kg slāpekļa.

Vienā gadā vienā hektārā iestrādājamā slāpekļa mēslojuma daudzums, ievērojot kultūru veidu un ražīgumu, kā arī vietējās īpatnības un attiecīgā gada agroklimatiskos nosacījumus, nedrīkst pārsniegt I pielikumā attēlotajā tabulā noteikto slāpekļa mēslojuma maksimālo daudzumu.

Organiskā mēslojuma un minerālmēsļu apvienojuma gadījumā maksimālais slāpekļa minerālmēsļu daudzums ir samazināms atkarībā no iestrādātā organiskā mēslojuma daudzuma, ņemot vērā organiskā mēslojuma iestrādāšanas zemē kultūras veidu un iestrādāšanas zemē laiku atbilstoši labas lauksaimniecības prakses kodeksam.

Ja lauksaimniecības uzņēmuma rīcībā nav pietiekamas platības, kurā ir atļauta organiskā mēslojuma iestrādāšana zemē, tam ir jānodrošina citiem uzņēmumiem piederošo platību pieejamība ar nosacījumu, ka šīs platības mēslojuma iestrādāšanai ir piemērotas.

B. Īpašie aizliegumi un ierobežojumi, kas ir piemērojami cilvēka patēriņam paredzētā ūdens aizsardzības teritorijās

1. Tiešā tuvumā esošās aizsardzības teritorijās ir aizliegta slāpekļa mēslojuma iestrādāšana zemē.
2. Pietuvinātās un attālinātās aizsardzības teritorijās ir aizliegts iestrādāt zemē
 - kūtsmēslus, kompostu un dehidrētas notekūdeņu dūņas laikposmā no 1. augusta līdz 1. februārim. Pārklātajās teritorijās šis aizliegums ir piemērojams laikposmā no 1. oktobra līdz 1. februārim;
 - visu citu veidu organisko mēslojumu laikposmā no 1. augusta līdz 1. martam. Pārklātajās teritorijās, izņemot ziemas kviešu, ziemas tritikāļa un ziemas rudzu kultūras, šis aizliegums ir piemērojams laikposmā no 1. oktobra līdz 1. martam.
3. Organiskā mēslojuma iestrādāšanu zemē ir aizliegts veikt pļavu un pagaidu vai pastāvīgu ganību izmantošanas veida maiņas vai tīras pākšaugu kultūras uzāršanas laikā.
4. Laikposmā no 1. augusta līdz 1. oktobrim zemē iestrādājamās vircas un šķidro notekūdeņu dūņu kopējais daudzums nedrīkst pārsniegt 80 kg slāpekļa uz hektāru.

5. Pārklātās zemes, kurās organiskais mēslojums tiks iestrādāts laikposmā no 1. augusta līdz 1. oktobrim, nedrīkst apstrādāt līdz tekošā gada 1. decembrim.

6. Viena gada laikā vienā hektārā iestrādājamā organiskā mēslojuma daudzums nedrīkst pārsniegt 130 kg slāpekļa, izņemot proteīna kultūras un tīras pākšaugu kultūras, attiecībā uz kurām organiskā mēslojuma iestrādāšana ir aizliegta.

Vienā gadā vienā hektārā iestrādājamā slāpekļa mēslojuma daudzums, ievērojot kultūru veidu un ražīgumu, kā arī vietējās īpatnības un attiecīgā gada agroklimatiskos nosacījumus, nedrīkst pārsniegt II pielikumā attēlotajā tabulā noteikto slāpekļa mēslojuma maksimālo daudzumu.

Organiskā mēslojuma un minerālmēsļu apvienojuma gadījumā maksimālais slāpekļa minerālmēsļu daudzums ir samazināms atkarībā no iestrādātā organiskā mēslojuma daudzuma, ņemot vērā organiskā mēslojuma iestrādāšanas zemē kultūras veidu un iestrādāšanas zemē laiku atbilstoši labas lauksaimniecības prakses kodeksam.”

8. Luksemburgas noteikumu 7. pantā ar virsrakstu “Izņēmumi” ir paredzēts:

“1. Ārkārtas klimatisko situāciju gadījumā par lauksaimniecību un apkārtējo vidi atbildīgie ministri var noteikt izņēmumus no 6. pantā paredzētajiem iestrādāšanas zemē aizlieguma laikposmiem un noteikt piemērotus iestrādāšanas zemē nosacījumus.

2. Ārkārtas notikumu, kas skar lauksaimniecības uzņēmumu, gadījumā par lauksaimniecību un apkārtējo vidi atbildīgie ministri vai to pilnvarotas personas pēc attiecīgā lauksaimniecības uzņēmuma izmantotāja īpaša lūguma var noteikt izņēmumus no 6. pantā paredzētajiem iestrādāšanas zemē aizlieguma laikposmiem un noteikt nosacījumus un kārtību, kādā iestrādāšana zemē var tikt veikta.”

9 Luksemburgas noteikumu 8. pantā ar virsrakstu “Glabāšana” ir paredzēts:

“Pašu lauksaimniecības uzņēmumu rīcībā jābūt vai arī tiem ir jānodrošina kūtsmēsļu glabāšanai un iestrādāšanai zemē piemēroto iekārtu pieejamība.

Jaunām vai modernizējamām iekārtām ir jānodrošina vircas glabāšana minimālā sešu secīgu mēnešu laikposmā.”

Pirmstiesas procedūra

¹⁰ Uzskatot, ka Luksemburgas Lielhercogiste nav pareizi transponējusi Direktīvas 91/676 4. un 5. pantu, kā arī šīs direktīvas II pielikuma A punkta 1), 2), 5) un 6) apakšpunktu un III pielikuma 1. punkta 1) un 2) apakšpunktu, Komisija uzsāka EKL 226. pantā paredzēto procedūru sakarā ar valsts pienākumu neizpildi.

- 11 Pēc tam, kad bija lūgusi šai dalībvalstij iesniegt savus apsvērumus, Komisija, uzskatot, ka saistībā ar norādītajiem apstākļiem šie apsvērumi nav apmierinoši, 2007. gada 27. jūnijā izdeva argumentētu atzinumu, aicinot Luksemburgas Lielhercogisti veikt pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai divu mēnešu laikā no tā saņemšanas izpildītu šī atzinuma prasības.
- 12 Ar 2008. gada 29. maija vēstuli Luksemburgas Lielhercogiste aizstāvēja savu nostāju.
- 13 Esot šādiem apstākļiem, Komisija nolēma celt šo prasību.

Par prasību

Par prasības pieņemamību

Par tiesību normu attiecībā uz tiesvedības valodas noteikšanu neievērošanu

- 14 Luksemburgas Lielhercogiste lūdz atzīt Komisijas prasību par spēkā neesošu vai nepieņemamu Tiesas Reglamenta 29. panta 2. punkta a) apakšpunkta un 3. punkta otrās daļas pārkāpuma dēļ, ņemot vērā, ka tā neesot ievērojusi noteikumus par tiesvedības valodas noteikšanu. Tā norāda, ka prasības pieteikums esot ticis iesniegts

franču valodā, kas ir izvēlēta par tiesvedības valodu. Tomēr prasības pieteikuma V un VII pielikums esot bijuši sagatavoti angļu valodā.

- 15 Šajā sakarā Komisija norāda, ka Reglamenta 29. panta 3. punkta trešajā daļā esot paredzēts izņēmums, pamatojoties uz kuru tā esot varējusi uzskatīt, ka, ņemot vērā prasības pieteikuma V pielikuma apjomīgo raksturu, to, ka atsauce uz abiem attiecīgajiem pielikumiem prasības pieteikumā esot izdarīta tikai vienu reizi, un to, ka tajā esot iekļauts šajā pielikumā esošo rindkopu, kam ir nozīme lietā, pilnīgs tulkojums, neesot bijis vajadzīgs sniegt pilnīgu minēto pielikumu tulkojumu. Komisija atgādina, ka katrā ziņā tā esot pilnībā izpildījusi Reglamenta 29. panta prasības, pēc lūguma saņemšanas iesniedzot kancelejai attiecīgos pielikumus franču valodā.
- 16 Šajā sakarā ir jākonstatē, ka saskaņā ar Reglamenta 29. panta 2. punkta a) apakšpunktu un 3. punkta otro un trešo daļu šīs tiesvedības valoda ir franču valoda un ka līdz ar to, tā kā procesuālie raksti un to pielikumi ir iesniedzami šajā valodā, citā valodā sagatavotiem dokumentiem ir jāpievieno tulkojums franču valodā.
- 17 Šajā lietā prasības pieteikums ir pilnībā formulēts franču valodā. Turklāt, lai gan divi šīm prasības pieteikumam pievienotie dokumenti ir tikuši iesniegti citā valodā, minēto dokumentu rindkopas, kam ir nozīme lietā, ir pārtulkotas un norādītas prasības pieteikumā.
- 18 Šādos apstākļos prasību nevar uzskatīt par nepieņemamu un ir jāizskata vienīgi jautājums, vai divi attiecīgie pielikumi ir jāizņem no lietas.

- 19 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Reglamenta 29. panta 3. punkta trešo daļu apjomīgu dokumentu gadījumā var tikt iesniegti to izrakstu tulkojumi. Turklāt Tiesa pēc savas ierosmes vai lietas dalībnieka pieteikuma jebkurā laikā var lūgt iesniegt pilnu vai pilnīgāku tulkojumu. Izskatāmajā lietā Komisija atbilstoši Tiesas kancelejas izteiktajam lūgumam ir iesniegusi divu attiecīgo pielikumu tulkojumu franču valodā.
- 20 Tādējādi nav jāizņem no lietas divi attiecīgie pielikumi, kuri prasības pieteikuma iesniegšanas brīdī tika sniegti citā, nevis tiesvedības valodā un kuru tulkojums tiesvedības valodā tika sniegts vēlākā stadijā atbilstoši Reglamenta 29. panta 3. punkta trešajai daļai.

Par likumīgā spēka [*res judicata*] principa un *non bis in idem* principa pārkāpumu

- 21 Luksemburgas Lielhercogiste norāda, ka prasība EKL 226. panta neievērošanas dēļ esot nepieņemama, jo ar to tiekot pārkāpti *res judicata* princips un *non bis in idem* princips attiecībā uz pirmā iebilduma pirmo daļu un trešo iebildumu. Tā apgalvo, ka pirmā iebilduma pirmā daļa attiecībā uz ķīmisko mēslošanas līdzekļu iestrādāšanas zemē aizliegumu atbilstot pirmajam iebildumam, kurš esot ticis izvirzīts lietā C-266/00 Komisija/Luksemburga, kurā 2001. gada 8. martā tika pasludināts spriedums (*Recueil*, I-2073. lpp.), un ka trešais iebildums par mēslojuma iestrādāšanu zemē stāvās nogāzēs tāpat esot ticis izvirzīts minētajā lietā, kurā tas esot bijis otrais iebildums. Luksemburgas Lielhercogiste norāda, ka, ja Komisija uzskata, ka Luksemburga nav veikusi pasākumus minētā sprieduma izpildei, tai esot vajadzējis nevis sākt jaunu tiesvedību atbilstoši EKL 226. pantam, bet gan rīkoties atbilstoši EKL 228. panta 2. punktam.

- 22 Komisija norāda, ka, lai gan šajā tiesvedībā esot ņemts vērā tas, kas izriet no iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Luksemburga, tā attiecoties uz jauniem valsts tiesību aktiem un ietverot atšķirīgus iebildumus. Attiecībā uz *non bis in idem* principu Komisija uzskata, ka šajā lietā tas neesot piemērojams, jo runa neesot par administratīvā vai kriminālā rakstura soda piemērošanas tiesvedību. Tā uzskata, ka, pat ja pieņemtu, ka šis princips varētu būt piemērojams tiesvedībā sakarā ar valsts pienākumu neizpildi, šajā lietā tā piemērošanas nosacījumi neesot izpildīti, jo šī piemērošana esot pakļauta trīskāršam nosacījumam, proti, faktu identiskumam, pārkāpēja vienotībai un tiesiski aizsargātu interešu vienotībai.
- 23 Vispirms ir jānorāda, ka šo tiesvedību Komisija ir uzsākusi atbilstoši EKL 226. pantam. Jautājums par EKL 228. panta piemērojamību rodas tikai tad, ja izrādās, ka šajā tiesvedībā izvirzītie iebildumi, aplūkojot no faktu un tiesību aspekta, ir identiski tiem, kas ir bijuši izteikti lietā, kurā ir pasludināts iepriekš minētais spriedums Komisija/Luksemburga.
- 24 Attiecībā uz *res judicata* principu gan lietas dalībnieki, gan arī dalībvalstis, kuras ir iesniegušas apsvērumus, kā arī Eiropas Parlaments ir norādījuši, ka šis princips var tikt piemērots tiesvedībā sakarā ar valsts pienākumu neizpildi.
- 25 Izskatāmās lietas ietvaros rodas jautājums par to, vai *res judicata* princips nepieļauj, ka Komisija ceļ izskatāmo prasību atbilstoši 226. pantam, ņemot vērā iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Luksemburga, kurš tika pasludināts saistībā ar Komisijas prasību, kas celta atbilstoši šim pašam pantam.

- 26 Tiesa ir vairākkārt atgādinājusi *res judicata* principa svarīgumu gan Savienības tiesību sistēmā, gan valstu tiesību sistēmās (2003. gada 30. septembra spriedums lietā C-224/01 *Köbler, Recueil*, I-10239. lpp., 38. punkts; 2006. gada 16. marta spriedums lietā C-234/04 *Kapferer*, Krājums, I-2585. lpp., 20. punkts, un 2009. gada 3. septembra spriedums lietā C-2/08 *Fallimento Olimpiclub*, Krājums, I-7501. lpp., 22. punkts).
- 27 No judikatūras izriet, ka šis princips ir piemērojams arī tiesvedībā sakarā ar valsts pienākumu neizpildi un ka *res judicata* attiecas tikai uz faktu un tiesību jautājumiem, kas faktiski vai obligāti tikuši izskatīti attiecīgajā tiesas nolēmumā (2008. gada 12. jūnija spriedums lietā C-462/05 Komisija/Portugāle, Krājums, I-4183. lpp., 23. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 28 Ņemot vērā, ka gan tiesvedību lietā, kurā tika pasludināts iepriekš minētais spriedums Komisija/Luksemburga, gan arī šo tiesvedību Komisija ir uzsākusi, pamatojoties uz EKL 226. pantu, ir jāizvērtē šo abu tiesvedību faktisko un tiesību apstākļu ietvars, lai konstatētu, vai tajās būtībā ir identiski faktiskie un tiesību apstākļi.
- 29 Komisijas izvirzīto iebildumu lietā, kurā ticis pasludināts spriedums, vērtējums nozīmē analizēt tā rezolutīvo daļu, ievērojot konstatējumus un pamatojumu, uz kuriem balstīta rezolutīvā daļa.
- 30 Tātad attiecībā uz pirmo iebildumu lietā, kurā tika pasludināts iepriekš minētais spriedums Komisija/Luksemburga, šī sprieduma rezolutīvā daļa ir jāanalizē, ņemot vērā tā 22. un 29.–31. punktu. No norādītajiem punktiem izriet, ka minētajā lietā tika vērtēti pienākumi, kas izriet no Direktīvas 91/676 II pielikuma A punkta 4) apakšpunkta un III pielikuma 1. punkta 3) apakšpunkta. Šie pienākumi attiecās uz, pirmkārt, ķīmisko mēslošanas līdzekļu iestrādāšanas zemē ūdensvadu tuvumā nosacījumiem

un, otrkārt, līdzsvara starp kultūru paredzamo vajadzību pēc slāpekļa un tām piegādāto slāpekli, it īpaši izmantojot no ķīmiskajiem mēslošanas līdzekļiem izrietošos slāpekļa savienojumus, noteikšanu.

- 31 Turpretim pirmā iebilduma pirmā daļa šajā tiesvedībā attiecas uz Direktīvas 91/676 II pielikuma A punkta 1) apakšpunktu. Šajā tiesību normā ir paredzēts pienākums labas lauksaimniecības prakses kodeksos iekļaut laikposmus, kad mēslojuma iestrādāšana zemē ir nepiemērota.
- 32 Kas attiecas uz otro iebildumu lietā, kurā tika pasludināts iepriekš minētais spriedums Komisija/Luksemburga, no šī sprieduma rezolutīvās daļas, kā arī tā 23. un 33. punkta izriet, ka ar šo iebildumu Komisija Luksemburgas Lielhercogistei ir pārmetusi, ka iestrādāšanas zemē stāvās nogāzēs nosacījumus tā ir noregulējusi tikai ar ūdeni piesātinātai, applūdušai, ar sniegu vairāk nekā 24 stundas pārklātai vai aizsalušai zemei, kamēr tai vajadzēja noteikt no klimatiskajiem apstākļiem neatkarīgu regulējumu.
- 33 Tomēr ar izskatāmajā lietā izvirzīto trešo iebildumu Komisija kritizē to, ka Luksemburgas noteikumi attiecībā uz nogāzēm attiecas tikai uz šķidro organisko mēslojumu, un to, ka nav regulējuma par ķīmisko mēslošanas līdzekļu iestrādāšanu zemē.
- 34 Tādējādi ir jāteic, ka, ņemot vērā, pirmkārt, lietā, kurā tika pasludināts iepriekš minētais spriedums Komisija/Luksemburga, izvirzītā pirmā un otrā iebilduma saturu un, otrkārt, izskatāmajā lietā Komisijas izvirzītā pirmā iebilduma pirmās daļas un trešā iebilduma saturu, faktiskie un tiesību apstākļi šajās abās lietās būtībā nav identiski.

- 35 Šādos apstākļos Komisija, ceļot šo prasību, nav pārkāpusi *res judicata* principu.
- 36 Kas attiecas uz principu *non bis in idem* un, pat ja pieņem, ka šajā lietā var izvirzīt šo principu, tā piemērošana izskatāmajā lietā ir katrā ziņā izslēgta, jo tajā un lietā, kurā tika pasludināts iepriekš minētais spriedums Komisija/Luksemburga, aplūkojamie faktiskie un tiesību apstākļi nav identiski.
- 37 Turklāt, ja abās šajās lietās nav šāda identiskuma, nerodas jautājums par EKL 228. panta piemērojamību.
- 38 No iepriekš minētā izriet, ka Komisijas prasība ir pieņemama.

Par prasības būtību

Lietas dalībnieku argumenti

- 39 Lai pamatotu savu prasību, Komisija izvirza četrus iebildumus.
- 40 Ar savu pirmo iebildumu, kas ir sadalīts trijās daļās, Komisija Luksemburgas Lielhercogistei pārmet, ka Luksemburgas noteikumos, kuros ir paredzēti laikposmi, kad

lauksaimniecības zemē nedrīkst izmantot mēslojumu, neesot ietverti noteikumi par ķīmiskajiem mēslošanas līdzekļiem, neesot paredzēts pilnīga aizlieguma laikposms ganību zemei un neesot pietiekami definēti izņēmuma noteikumi.

41 Šī iebilduma pirmās daļas ietvaros Komisija atgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 91/676 II pielikuma A punkta 1) apakšpunktu valsts regulējumā esot jābūt paredzētām tiesību normām, ar kuriem "mēslojuma" iestrādāšana zemē noteiktos laikposmos ir aizliegta, neparedzot atšķirību starp organiskajiem un ķīmiskajiem mēslošanas līdzekļiem. Tā uzskata, ka Luksemburgas regulējuma 6. pantā paredzētie iestrādāšanas zemē aizlieguma laikposmi attiecoties tikai uz organiskiem mēslošanas līdzekļiem un neattiecoties uz ķīmiskajiem mēslošanas līdzekļiem, lai gan nevienā no Direktīvas 91/676 normām neesot nedz paredzēta, nedz arī atļauta ķīmisko mēslošanas līdzekļu izslēgšana. Komisija tādējādi norāda, ka Luksemburgas noteikumi neesot atbilstoši šīs direktīvas 2. panta e) punktā terminam "mēslojums" formulētajai definīcijai.

42 Ar sava pirmā iebilduma otro daļu Komisija norāda, ka Luksemburgas noteikumos neesot iekļauti norādījumi par laikposmiem, kuros mēslojuma iestrādāšana zemē ir aizliegta attiecībā uz ganību zemi, lai gan Direktīvas 91/676 5. pantā un III pielikuma 1. punkta 1) apakšpunktā neesot paredzēta iespēja neņemt vērā kādu lauksaimniecības zemi. Pamatojoties uz zinātniskiem pētījumiem, tā piebilst, pirmkārt, ka rudenī un ziemā slāpekļa izskalošanas augsnē risks esot īpaši augsts attiecībā ne vien uz aramzemi, bet arī uz ganībām un, otrkārt, ka vidējā Luksemburgas temperatūra rudens beigās un ziemā neesot piemērota pietiekamai mēslojuma uzņemšanai un nopietna izskalošanas riska novēršanai. Turklāt Komisija uzskata, ka, ņemot vērā, ka Luksemburgas noteikumi neattiecoties uz ķīmiskajiem mēslošanas līdzekļiem, ka neesot strikti noteikti aizlieguma laikposmi un ka ierobežojums 80 kilogrami slāpekļa uz hektāru apmērā esot gandrīz puse no Direktīvas 91/676 III pielikuma 2. punktā atļautā gada daudzuma apmēra, šo noteikumu 6. panta A punkta 4) apakšpunktā paredzētais ierobežojums piesārņojuma riska novēršanai neesot pietiekams.

- 43 Ar pirmā iebilduma trešo daļu Komisija uzskata, ka Luksemburgas noteikumos esot jābūt precīzāk definētam gadījumam, kad var noteikt izņēmumu iestrādāšanas zemē aizliegumam noteiktos gada laikposmos. Tā uzskata, ka Luksemburgas noteikumu 7. pants neesot precīzs, jo tajā ir paredzēts, ka gadījumā, ja rodas “ārkārtas klimatiskās situācijas” vai “ārkārtas notikumi, kas skar lauksaimniecības uzņēmumu”, atbildīgais ministrs var atļaut iestrādāšanu zemē aizlieguma laikposmos, bet šie jēdzieni noteikumos neesot definēti. Komisija piebilst, ka iestrādāšanas zemē aizliegums noteiktos gada laikposmos esot būtisks Direktīvas 91/676 noteikums, ka tajā šāds izņēmums neesot paredzēts un ka šis direktīvas skaidra un precīza transponēšana esot nepieciešama, lai izpildītu tiesiskās drošības prasību un garantētu pilnīgu un visaptverošu minētās direktīvas piemērošanu.
- 44 Ar savu otro iebildumu Komisija norāda, ka Luksemburgas noteikumos minimālā ietilpība šķidro kūtsmēsļu uzglabāšanai sešu mēnešu laikā esot paredzēta tikai attiecībā uz jaunām, bet ne esošām iekārtām. Tā norāda, ka, lai gan Direktīvā 91/676 neesot paredzēta atšķirība starp jaunām un pastāvošām iekārtām, Luksemburgas noteikumu 8. pantā esot paredzēts, ka vircas glabāšana minimālā sešu secīgu mēnešu laikposmā ir jānodrošina attiecībā uz jaunām vai modernizējamām iekārtām.
- 45 Ar trešo prasības pamatu Komisija atgādina, ka atbilstoši Direktīvas 91/676 II pielikuma A punkta 2) apakšpunktam valsts regulējumā esot jābūt paredzētām normām attiecībā uz “nosacījumiem mēslojuma iestrādāšanai zemē stāvās nogāzēs” un ka Tiesa esot nospriedusi, ka šis direktīvas II pielikuma A punkts attiecas ne vien uz tādu mēslojumu, kurš tāpat kā kūtsmēsli, ir organisks, bet arī uz visiem mēslojuma veidiem (2003. gada 2. oktobra spriedums lietā C-322/00 Komisija/Nīderlande, *Recueil*, I-11267. lpp., 134. punkts). Tomēr Luksemburgas noteikumu 6. panta A daļas 5. punktā esot paredzēts, ka “zemesgalos, kuru vidējais slīpums pārsniedz 8% un kurus nesedz augi, ir aizliegta vircas un šķidro notekūdeņu dūņu iestrādāšana zemē”, šo aizliegumu neattiecinot uz ķīmiskajiem mēslošanas līdzekļiem.

- 46 Ar savu ceturto iebildumu Komisija uzskata, ka Luksemburgas Lielhercogistes veiktie pasākumi esot nepietiekami, ņemot vērā, ka saskaņā ar Direktīvas 91/676 II pielikuma A punkta 6) apakšpunktu valsts regulējumā esot jābūt paredzētām normām attiecībā uz “metodēm ķīmisko mēslošanas līdzekļu un kūstmēsļu iestrādāšanai zemē, jo īpaši tās līmeni un viendabīgumu, kas ļauj uzturēt barības vielu novadišanu ūdenī pieņemamā līmenī”. Tā uzskata, ka, it īpaši runājot par tehnikām, kas nodrošina mēslojuma viendabīgu un efektīvu iestrādāšanu zemē, Luksemburgas tiesību aktos tomēr neesot iekļautas norādes par iestrādāšanas procedūrām. Komisija norāda, ka Luksemburgas lauksaimniecības modernais raksturs un lauksaimniecības mašīnu iespējas neesot pietiekams pamats, lai konstatētu, ka nav vajadzīgs pieņemt tiesību aktus par ķīmisko mēslošanas līdzekļu un kūstmēsļu iestrādāšanas zemē kārtību. Pat tad, ja dalībvalstu lauksaimniecība ir attīstīta, Direktīva 91/676 neatbrīvojot tās no pienākuma paredzēt iestrādāšanas zemē procedūras.
- 47 Luksemburgas Lielhercogiste Komisijas prasību pēc būtības apstrīd tikai atbildes rakstā uz repliku.

Tiesas vērtējums

- 48 Runājot par Luksemburgas Lielhercogistes izvirzītajiem aizstāvības pamatiem pēc būtības ir jāteic, ka saskaņā ar Reglamenta 42. panta 2. punktu tiesvedības laikā nav atļauts izvirzīt jaunus pamatus, izņemot gadījumus, kad tie ir saistīti ar tādiem tiesību vai faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā.

- 49 Ir jākonstatē, ka šajā lietā aizstāvības pamati pēc būtības, kas pirmo reizi tika izvirzīti atbildes rakstā uz repliku, faktiski bija sniegti Luksemburgas Lielhercogistes atbildē uz argumentēto atzinumu. Pēc šīs atbildes Komisija ir cēlusi savu prasību, atsaucot četrus no astoņiem argumentētajā atzinumā norādītajiem iebildumiem un uzturot pārējos četrus iebildumus. Savā iebildumu rakstā Luksemburgas Lielhercogiste nedz ir paudusi nostāju par Komisijas prasības pamatotību, nedz arī lūgusi to noraidīt kā nepamatotu, savu aizstāvību ierobežojot tikai ar šīs prasības nepieņemamību.
- 50 Šādā situācijā prasījumi par prasības noraidīšanu pēc būtības un tos apstiprinošie pamati, kas pirmo reizi tikuši iesniegti atbildes rakstā uz repliku, ir atzīstami par iesniegtiem ar nokavējumu un tādā par nepieņemamiem (šajā ziņā skat. 2002. gada 5. novembra spriedumu lietā C-471/98 Komisija/Belģija, *Recueil*, I-9681. lpp., 41.–43. punkts).
- 51 Tādējādi ir pietiekami pārbaudīt, vai pienākumu neizpilde ir konstatēta, pamatojoties vienīgi uz Komisijas iebildumiem.
- 52 Attiecībā uz pirmā iebilduma pirmo daļu ir jāatgādina, ka Direktīvas 91/676 II pielikuma A punkta 1) apakšpunktā ir noteikta prasība labas lauksaimniecības prakses kodeksos paredzēt laikposmus, kad mēslojuma iestrādāšana zemē ir nepiemērota.
- 53 Ir jāatgādina, ka, pirmkārt, šīs direktīvas 2. panta e) punktā “mēslojums” ir definēts kā jebkura viela, kurā ir slāpekļa savienojums vai savienojumi, ko izmanto zemē, lai palielinātu veģetācijas augšanu, tajā skaitā kūtsmēsli. Otrkārt, šīs pašas direktīvas 2. panta

f) punktā “ķīmiskais mēslošanas līdzeklis” ir definēts kā jebkurš rūpnieciskā procesā iegūts mēslojums. No minētā izriet, ka jēdziens “mēslojums” Direktīvas 91/676 izpratnē iekļauj ķīmiskos mēslošanas līdzekļus.

- 54 Esot šādiem apstākļiem, tā kā Direktīva 91/676 nosaka dalībvalstīm pienākumu, no kura nav paredzēti izņēmumi, paredzēt iestrādāšanas zemē aizlieguma laikposmus visiem mēslojuma veidiem, ir jākonstatē, ka attiecībā uz ķīmiskajiem mēslošanas līdzekļiem Luksemburgas Lielhercogiste šos pienākumus nav izpildījusi.
- 55 Saistībā ar pirmā iebilduma otro daļu vispirms ir jākonstatē, ka Luksemburgas noteikumi par laikposmiem, kuros ir aizliegta konkrēta veida mēslojuma iestrādāšana zemē, neattiecas uz ganību zemi, lai gan Direktīvā 91/676 attiecībā uz šo zemes veidu nekāds izņēmums tieši nav paredzēts.
- 56 Katrā ziņā, pat ja pieņem, ka ganību zeme absorbē ievērojamu slāpekļa daudzumu, ar šādu apstākli nevar pamatot Luksemburgas noteikumu 6. panta A daļas 4. punktā paredzēto atļauju laikposmā no 1. septembra līdz 1. martam zemē iestrādāt virsas un šķidro notekūdeņu dūņu kopējo daudzumu līdz 80 kilogramiem slāpekļa uz hektāru. Kā to ir norādījusi ģenerālvokāte savu secinājumu 93. punktā, ņemot vērā, ka ar Direktīvas 91/676 III pielikuma 2. punktu ir atļauts iestrādāt zemē 170 kilogramus slāpekļa gadā, šis [80 kilogramu] apjoms ir pārmērīgs. Atļaut gandrīz pusi no šī [170 kilogramu] daudzuma iestrādāt zemē ziemas pusgadā nozīmētu, ka šajā laikposmā veģetācija absorbē un transformē gandrīz tikpat daudz slāpekļa kā vasaras pusgadā. Turklāt, kamēr šīs direktīvas III pielikuma 2. punktā noteiktais maksimālais daudzums attiecas uz slāpekļa daudzumu, kas rodas no visu veidu kūtsmēsliem, Luksemburgas noteikumu 6. panta A daļas 4. punktā paredzētais daudzums attiecas tikai uz to slāpekļa daudzumu, kas rodas vienīgi virsas un šķidro notekūdeņu dūņu iestrādāšanas zemē rezultātā.

- 57 Attiecībā uz pirmā iebilduma trešo daļu Komisija pamatoti norāda, ka aizliegums noteiktos gada laikposmos veikt iestrādāšanu zemē ir būtisks Direktīvas 91/676 noteikums un ka tajā nav paredzēti izņēmumi.
- 58 Taču Luksemburgas noteikumu 7. pantā ārkārtas klimatisko situāciju vai ārkārtas notikumu, kas skar lauksaimniecības uzņēmumu, gadījumā atbildīgajiem ministriem ir ļauts noteikt izņēmumus no iestrādāšanas zemē aizlieguma laikposmiem.
- 59 Pat ja pieņem, ka ārkārtas klimatisko situāciju vai ārkārtas notikumu, kas skar lauksaimniecības uzņēmumu, gadījumā dalībvalsts savās valsts tiesībās būtu tiesīga paredzēt izņēmumus no iestrādāšanas zemē aizlieguma laikposmiem, šiem izņēmumiem katrā ziņā ir jābūt pietiekami definētiem regulējumā, ar ko transponē Direktīvu 91/676.
- 60 Valsts regulējums, kurā atbildīgajiem ministriem ir piešķirta rīcības brīvība lemt par individuāliem pieteikumiem par šādu izņēmumu piešķiršanu, neatbilst minētajai prasībai.
- 61 Saistībā ar Komisijas otrajā iebildumā norādīto noliktavu ietilpību ir jākonstatē, ka vienīgā noteicošā norma šajā sakarā ir Direktīvas 91/676 III pielikuma 1. punkta 2) apakšpunkts.
- 62 Saskaņā ar šo tiesību normu rīcības programmās iekļauj noteikumus par kūtsmēsļu glabāšanai paredzēto glabātuvju ietilpību un šai ietilpībai ir jāpārsniedz ietilpība, kas vajadzīga glabāšanai visilgāko laiku no periodiem, kad ir aizliegta mēslojuma iestrādāšana zemē īpaši jutīgā zonā.

- 63 Vienīgais šajā pašā normā paredzētais izņēmums attiecas uz situāciju, kurā var pierādīt, ka kūtsmēslu daudzums, kas pārsniedz faktisko glabātuves ietilpību, tiks aizvākts videi nekaitīgā veidā.
- 64 Luksemburgas noteikumu 8. pantā šāds nosacījums nav paredzēts.
- 65 Šajos apstākļos ir jākonstatē, ka Luksemburgas noteikumi, kuros nav paredzēts Direktīvas 91/676 III pielikuma 1. punkta 2) apakšpunktā noteiktais pienākums attiecībā uz esošām iekārtām, kas netiek modernizētas, neatbilst šai direktīvai.
- 66 Saistībā ar Komisijas trešo iebildumu ir jāteic, ka atbilstoši Direktīvas 91/676 II pielikuma A punkta 2) apakšpunktam labas lauksaimniecības prakses kodeksos tiktāl, ciktāl šādi apstākļi ir nozīmīgi, jābūt paredzētiem nosacījumiem par mēslojuma iestrādāšanu zemē stāvās nogāzēs.
- 67 Tiesa jau ir nospriedusi, ka Direktīvas 91/676 II pielikuma A punkts attiecas ne vien uz organiskās dabas mēslojumu, bet arī uz visiem mēslojuma veidiem (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Nīderlande, 134. punkts).
- 68 Luksemburgas noteikumu 6. panta A daļas 5. punktā ir paredzēts aizliegums vienīgi attiecībā uz vircas un šķidro notekūdeņu dūņu, kas ir organiskais mēslojums, iestrādāšanu zemē, bet nav paredzēti noteikumi attiecībā uz ķīmiskajiem mēslošanas līdzekļiem.

- 69 Tādējādi ir jākonstatē, ka šajā ziņā Luksemburgas Lielhercogiste Direktīvu 91/676 nav transponējusi pareizi.
- 70 Attiecībā uz Komisijas ceturto iebildumu ir jāteic, ka Direktīvas 91/676 II pielikuma A punkta 6) apakšpunktā ir paredzēts, ka labas lauksaimniecības prakses kodeksos tiktāl, ciktāl šādi apstākļi ir nozīmīgi, ir jāietver noteikumi par ķīmisko mēslošanas līdzekļu un kūstmēslu iestrādāšanas zemē metodēm, it īpaši tās līmeni un viendabīgumu, kas ļauj uzturēt barības vielu novadišanu ūdenī pieņemamā līmenī.
- 71 Ņemot vērā, ka Luksemburgas Lielhercogistē šādi noteikumi nav paredzēti, ir jākonstatē, ka šī norma ir pārkāpta.
- 72 Tādējādi ir uzskatāms, ka pienākumu neizpilde ir konstatēta, pamatojoties vienīgi uz Komisijas iebildumiem.
- 73 Šajos apstākļos ir jākonstatē, ka, nepieņemot visus normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu Direktīvas 91/676 4. un 5. pantu kopsakarā ar šīs direktīvas II pielikuma A punkta 1), 2), 5) un 6) apakšpunktu, kā arī III pielikuma 1. punkta 1) un 2) apakšpunktu, Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi šajā direktīvā paredzētos pienākumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

- ⁷⁴ Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 2. punktu lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriet Luksemburgas Lielhercogistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai pēdējai spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež Luksemburgas Lielhercogistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **nepieņemot visus normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu Padomes 1991. gada 12. decembra Direktīvas 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti, 4. un 5. pantu kopsakarā ar šīs direktīvas II pielikuma A punkta 1), 2), 5) un 6) apakšpunktu, kā arī III pielikuma 1. punkta 1) un 2) apakšpunktu, Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi šajā direktīvā paredzētos pienākumus;**

- 2) **Luksemburgas Lielhercogiste atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]